

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№ 52 (68)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
28 грудня '18

Усім процвітання і миру!

Шановна громадо!

Закінчується 2018-й рік. Непростим він виявився для України – на сході триває війна, проливається людська кров. Серед воїнів, які тримають оборону на східних рубежах, є й наші земляки. Привітаймо ж їх, побажаймо якнайшвидше повернутися додому цілими і неушкодженими! А ми, громада, й надалі підтримуватимемо українську армію – нашу гордість і славу.

Та не тільки надскладними випробуваннями запам'ятався цей рік. Були в ньому і перемоги, і успіхи. Наприклад, справдився прогноз про фінансову спроможність Катеринівської об'єднаної територіальної громади, яку ми з вами утворили трохи більше року тому. Результати децентралізації на нашій території важко не помітити: жваво розвиваються заклади соціальної сфери, багато робиться для благоустрою сіл. Спасибі усім за працю. Є підстави вважати, що бюджет громади збільшуватиметься й надалі, і це дозволить нам реалізувати ще багато проектів, спрямованих на те, щоб умови життя в наших селах були комфортнішими.

На Новий рік заведено збиратися за святковим столом – з рідними та друзями. Побажаймо ж у цю годину один одному міцного здоров'я та щастя, а всій громаді та країні – процвітання і миру!

Володимир КУХТА,
генеральний директор ПАТ «Кіровоградське рудоуправління»,
депутат районної ради,
член виконкому Катеринівської сільської ради

Воєнний стан скасовано

Президент Петро Порошенко оголосив про завершення воєнного стану. Це він зробив на засіданні Ради національної безпеки і оборони. «Ми провели велику роботу з поставки до військ нового озброєння, посилили оборонні спроможності держави... Воєнний стан не вплинув на права людей, економіку. Отримали допомогу Євросоюзу і транш Міжнародного валютного фонду, курс гривні зміцнився. Забезпечили стабільність національної

економіки», – сказав глава держави. За його словами, військова загроза нікуди не поділась, і якби не вибори, він просив би продовжити воєнний стан.

Також Президент наголосив, що Україна розширить санкції проти Російської Федерації за «вибори» на окупованому Донбасі та агресію в Чорному морі. При цьому він гарантував, що вибори президента відбудуться у визначений день – 31 березня 2019 року.

3 центром у Бобринці

Центральна виборча комісія опублікувала календарний план організаційних заходів з підготовки та проведення президентських виборів, призначених на 31 березня 2019 року.

Згідно з цим документом, виборчий процес починається 31 грудня. З цього дня і до 3 лютого 2019 року включно дозволяється офіційне висунення кандидатів і подача документів для реєстрації.

Останній день реєстрації – 8 лютого. Передвиборча агітація кандидатом дозволяється з наступного дня після його реєстрації до 24 години 29 березня.

У нашій області вибори проходять у чотирьох округах – № 99, 100, 101, 102, 103. Територію Катеринівської ОТГ, як і решту Кропивницького району, віднесено до округу № 100 з центром у Бобринці.

«Миколайчики» малечі сподобалися

«Дякуємо керівникам ПрАТ «Олексіївське» Віктору й Анатолію Яцканичам за чудові подарунки нашим дітям, вихованцям олексіївського дитсадка, з нагоди Дня святого Миколая», – листа з такими рядками отримала наша редакція нещодавно з Олексіївки.

У листі наголошується, що всі дітлахи – а це не тільки олексіївська малеча, а й володимирівська та могутненська – залишилися задоволеними «миколайчиками». Автори листа бажають Віктору й Анатолію Яцканичам доброго здоров'я, успіхів, благополуччя.

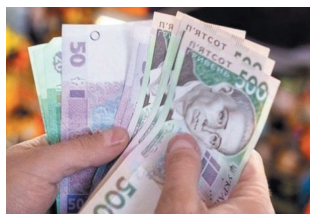
Доставка стане дешевшою

Укрпошта скасувала 12 грн доплати за доставку кожної посылки в села. Це стосується послуги «Укрпошта Експрес». Зміна почне діяти з 1 січня наступного року. Також посылки для тарифів «Експрес» і «Стандарт» матимуть єдиний розмір

найбільшої сторони відправлення – до 70 см (нині для «Експресу» він становить 35 см, для «Стандарту» – 50 см). Крім того, у тарифі «Стандарт» від початку року зменшать оціночну вартість із 1,2% (не менше 3 грн) до 1% (не менше 1 грн).

Куди діватимемо гроші?

Першого січня 2019-го стануть чинними законодавчі зміни, які Верховна Рада схвалила 23 листопада. Згідно з ними, підвищаться мінімальна зарплата і прожитковий мінімум. Так, мінімалка має зрости на 450 грн. Отже, тепер вона становитиме 4173 грн у місячному розмірі, і 25,13 гривні – у погодинному. Прожитковий мінімум виросте на 9,4%. 2019-го його запланували підвищувати

двічі: з 1 липня – до 1936 грн, а з 1 грудня – до 2027 грн. Зараз прожитковий мінімум становить 1853 грн. Крім того, Міністерству соціальної політики виділять 20 млрд грн на надання пільг і субсидій готівкою. Субсидії на рахунках у держбанку з 1 січня почнуть отримувати ті, хто звернеться за допомогою вперше. Пізніше субсидії виплачуватимуть готівкою і для інших одержувачів.

3 Новим роком та Різдвом Христовим!

Проводжаючи 2018-й...

Наприкінці кожного року заведено підбивати його підсумки, складати плани на наступний. Думками про те, чим запам'ятався 2018-й, які сподівання покладають на 2019-й, з «Нашою громадою» поділилися:

Володимир Кухта, генеральний директор ПАТ «Кіровоградське рудоуправління»:

– Нашому колективу є чим звітувати. Зокрема, протягом року видобуто 257 тисяч тонн глини, що на 7 тисяч тонн більше, ніж було видобуто торік. Збільшилися й обсяги розкривних робіт – нинішнього року вони сягнули вже мільйона 870 тисяч

м³. Ми мали б ще кращі результати, якби не брак рухомого складу. Все частіше й частіше залізниця не може забезпечити нас достатньою кількістю вагонів. Ми навіть змушені наймати автотранспорт для виконання своїх зобов'язань перед окремими замовниками.

Сьогодні всім відомо, що благополуччя громади, кожного її жителя значною мірою залежить від того, скільки коштів у вигляді по-

датків сплачують до місцевого бюджету підприємства. В цьому нам теж є чим похвалитися, адже внесок нашого підприємства становить понад шість мільйонів сімсот тисяч гривень. Це більше минулорічного досягнення.

Щодо планів на рік наступний, то найголовніше наше завдання – вийти на проектну потужність рудника. Гадаю, це нам вдасться, а відтак виграє вся громада.

Лариса Євенко, заступник директора ліцею (Володимирівський корпус):

– Мене тішать поліпшення в нашому корпусі ліцею, зроблені нинішнього року. За кошти Катеринівської сільради нам вдалося якісно підготувати класну кімнату для першачків. Ще нам допомогли місцеві фермери Юрій Григорчук, Григорій Демченко, Євген Вітюк,

Микола Костенко та підприємця Наталія Герасимович, за що ми їм дуже вдячні.

Що стосується досягнень наших школярів у навчанні, то значно, що випускники пристойно склали тести ЗНО і частина з них продовжує здобувати освіту. Наприклад, Настя Руденко – в педуніверситеті, Ірина Криворот – у медколеджі.

2018-й був багатим і на яскраві шкільні події. Маю на увазі підготовлені своїми силами концерти, інші позакласні заходи. Не забували і про земляків, які брали участь у бойових діях на Донбасі. Відбулися зустрічі з атовцями Романом Іщенко, Олексієм Лисенком, Юрієм Байрачним, Сергієм Карпенком, Сергієм Лосем, Олегом Кулею та Валерієм Товстоногом.

Марина Профатило, директор Центру культури і дозвілля:

– Ще не підбивали підсумки за нинішній рік, бо нині зайняті підготовкою до проведення передноворічних вечорів. Пройдуть вони у всіх будинках культури та сільських клубах, а колядки відвідають трудові колективи. Хочемо, щоб новорічні свята спо-

добалися всім, тому й стараємося. Чим запам'ятається рік, що минає? Якщо мати на увазі заходи, то їх було проведено багато. Та я думаю, що найголовніше інше – нам вдалося активізувати роботу там, де вона була занедбана. Взяти, для прикладу, Володимирівку. Сьогодні тамтешній заклад культури – найпопулярніше місце на селі. Сюди залюбки йдуть школярі, щоб розвивати свої таланти.

До їх послуг – аж чотири гуртки. Пожвавлення стало можливим завдяки Світлані Ніколаєнко, яка виявилася дуже добрим організатором. Такі керівники нам потрібні і в інших селах, зокрема в Осикуватому. Сподіваюся, що в наступному році вдасться зміцнити матеріальну базу наших закладів культури, придбати для них апаратуру, музичні інструменти.

«Ми трудилися з ентузіазмом!»

3 історії катеринівських каолінових копалень

Продовження. Початок у №51 (67)

«Іван Федорович був дуже добрим чоловіком»

На посту керівника катеринівського рудника Євдокима Решетили замінив Іван Столяренко. За словами колишньої керівниці місцевої школи Таїсії Громової (всі її називають Тетяною), це сталося 1957 чи 1958 року.

На жаль, біографічних відомостей про Івана Столяренка не збереглося. Але про те, якою він був людиною, очоче розповідають катеринівські старожили. «Іван Федорович був дуже добрим чоловіком, людяним, — пам'ятає ветеран рудника Павло Булгак. — Він по-доброму різні нам давав. А коли дисципліна падала, казав, що в кар'єрі — зайвих п'ять працівників, треба скорочувати штат. І тоді всі дисциплінувалися. До скорочень же не доходило».

А ось що розповів Володимир Правда, теж ветеран рудника: «Це при Столяренку мені у 1962 році дали першу машину, старенького МАЗа. Я його відремонтував, і норми на ньому перевиконував. А коли пересів на новий МАЗ, ще краще працювалося. Столяренко мене в приклад ставив».

У 1950-і — 1960-і роки змінювалася система управління копальнями в Катеринівці. Як зазначається у спогадах Григорія Калабуха, у грудні 1959 року їх було підпорядковано тресту «Олександрівугілля», і П'ятихатське рудоуправління відділилося від цього рудника. А в червні 1965-го кар'єр у Катеринівці став називатися Кіровоградським рудоуправлінням вогнетривих глин.

«Основні керуючі кадри перейшли до нас з П'ятихаток, — писав Григорій Калабух. — Я обійняв посаду головного маркшейдера».

Треба зазначити, теперішні історики визначають 1956 — 1965 роки як період розкладу тоталітаризму. У цей час у результаті хрущовських реформ розвиток продуктивних сил України значно похитався. Динамічно розвивалася й металургійна промисловість. За ці десять років в республіці збудовано унікальні за розмірами доменні печі й мартени. За рівнем концентрації виробництва у чорній металургії Україна вийшла на перше місце в світі. Важливим напрямком у розвитку металургії проголосили розширення мінерально-сировинної бази — гірничо-рудної промисловості. Отже, потреба у вогнетривкій глині була як ніколи раніш великою!

Що ж стосується Лівобережного кар'єра, який після війни вирішили не розробляти, то в ньому утворилася водойма, дуже глибока. «Ми в юності любили там купатися, — розповіла жителька Катеринівки Лідія Федорова. — Якось я там ледь не втопилася, це сталося у 1956-у чи 1957-у, мені було років з 15. Не знаю навіть, як мені вдалося не врятуватися. Там багато людей втопилося. Глибина ж — близько 20 метрів».

«Я теж з хлопцями у п'ятдесяті роки полюбляв там поплавати, — пам'ятає Павло Булгак. — Водилася там і риба. Не скажу, що багато її було. А що правда, то це те, що вода в тому озері — дуже м'яка. Наші люди брали звідти воду, щоб прати, волосся мити».

«Будувалося селище дуже швидко»

У цій та кількох наступних главах — мова про те, як у 1940 — 1960 роках завдяки гірничому підприємству розвинулася Катеринівка.

1948 року рудник власними силами звів перший будинок для своїх працівників. У тій двоповерхівці отримав квартиру і керівник підприємства Євдоким Решетило. У 1953 — 1956 роках підприємство побудувало для своїх працівників ще дві багатопверхівки і два так звані фінських будинки. Той мікрорайон Катеринівки і тепер називають Аварійним. Було розроблено план забудови Катеринівки, відповідно до якого тут мало вирости робітниче селище. Реалізовував цей проект відділ капітального будівництва підприємства, його тут усі називали «окс» (аббревіатура російської назви «отдел капитального строительства»). За словами старожилів, на початку 1960-х тільки в «оксі» працювало більше ста людей, що становило близько третини загальної чисельності працівників підприємства. «Я й сам починав трудитися в «оксі», — згадав Павло Булгак. — Мені було сімнадцять. Тобто і повноліття не досяг. Рік я пропрацював різноробочим в «оксі». Там заробив трохи грошей і влаштувався на курси водіїв...»

«Будувалося робітниче селище дуже швидко, — пам'ятає Віталій Буряк. — Усе це спостерігав у дитинстві, бо проходив ці місця чи не щодня — носив ними батькові, який працював у руднику бри-

почав будуватися. Це було у 1960 році. І коли побудувався, вибрався з відомчого житла. Чим мене не влаштувала квартира? Я ж — сільська людина. А той, хто народився в селі, не зможе жити в «клітці». Таким, як я, потрібен власний двір, городик».

«Школа одразу вирвалася вперед»

Ті часи добре пам'ятає й Таїсія Громова. «Перебралася в Катеринівку я 1955 року, — пригадала вона. — Чоловіка прислали в кар'єр, він саме гірничу освіту здобув. А я того у Вірменії вчителькою працювала, сама ж родом — з Кубані. Пригадую, як уперше приїхала сюди — подивитися, де житиму і працюватиму. Оцього робітничого селища ще не було. Були стара Катеринівка і кар'єр. Була початкова школа в старій Катеринівці, при царі збудована. А в школі тій — два вчителі і сімнадцятеро дітей. Щоб здобути неповну середню освіту, тутешні діти ходили в Обознівку, де вже була восьмирічна школа. А ті, хто бажав отримати повну середню освіту, ходив у Грузьке, де діяла середня школа».

Я влаштувалася вчителькою мови і літератури в Грузькому. Добиралася туди пішки. Відстань — кілометрів з п'ять. Мешкала з чоловіком у Катеринівці, рудник нам квартиру дав. Пам'ятаю, як в одному з будинків робітничого селища, зведеного силами рудника, розмістили лікарський пункт, в іншому — восьмирічну школу. Відкривали школу 8 лютого 1959 року. У ній навчалися діти не тільки катеринівські, а й з Очаївки. Усього — 120 дітей. А які чудові вчителі працювали там! У тому числі — Вадим Васильович Смотренко, Микола Андрійович Бур'янов, Ксенія Сергіївна Руденко. Не дивно, що школа одразу вирвалася вперед, стала однією з найкращих в районі. А я тим часом працювала в Грузькому. На третій рік стала завучем. І так звикла до тієї школи, що не захотіла переходити у восьмирічку, яку відкрили тут, у Катеринівці. А пропозиції такі мені висловлювалися. Я плакала і просила залишити мене в Грузькому. П'ять

кілометрів до того села та стільки ж назад, які треба було пройти щодня, мене не лякали. Нарешті завідувачий райвно Дмитро Юхимович Стельмухов викликав мене і каже: «Знаєте що, Громова? Ви не повинні свої інтереси ставити вище громадських». І призначили мене директором Катеринівської школи».

Від медпункту — до дільничної лікарні

1957 року у Катеринівці створили лікарський пункт. Підпорядковувся він руднику, а організувала його Раїса Ластовка. Ось що Раїса Овсіївна розповіла з цього приводу: «1949 року я закінчила фельдшерську школу в Кіровограді, після чого працювала в Західній Україні. 1953 року повернулася, працювала у Грузькому — патронажною сестрою тамтешнього медпункту. Потім керівни-

жителі, в тому числі працівники рудника. Робота в лікарні кипіла. Бо обслуговували не тільки Катеринівку, а й Олексіївку, Осикувате, Обознівку і навіть дитячий садок селища Нового — я за нього відповідав як педіатр. За карету швидкої медичної допомоги була пара коней, в яку запряжено великий віз. Моя перша заробітна плата становила 63 карбованці 50 копійок. Це — лише вдвічі більше, ніж тодішня стипендія в інституті. Колектив — чудовий, кваліфікований і відповідальний, переважно жіночий, із чоловіків — тільки головний лікар Микола Андрійович Бондар і я. Жінки і акушерками були. Пригадую Людмилу Андріївну Вітряченко, Софію Кирилівну Тихонюк — акушерку, ну грамотну ж людину! У всіх селах діяли дитсадки, школи, і все це лягало на плечі нашої лікарні. З апаратури — майже нічого, за винятком фізіоапаратури. Рентгенапарат був, а рентгенолога не було, й ми самі «світили» хворих. Дуже напружена була робота. Не було чіткої градації: терапевт, хірург... Ми розкривали абсцеси і панариції, і пологи приймали, і гіпс накладали. Тобто все те, що сьогодні відноситься до другого рівня надання медичної допомоги, робилося на першому рівні. І я багато чому навчився, то був ніби ще один інститут. Уроки давали і медсестри, і акушерки. Багато що вперше почав розуміти там. Сьогодні губишся серед назв антибіотиків, а тоді були пеніцилін і стрептоміцин — і все! Зате вистачало перев'язувального матеріалу. За моєї ініціативи в цій лікарні

цтво рудника захотіло, щоб при підприємстві був власний медпункт. 1957 року я його організувала. Працювала у лікарському пункті фельдшером. 1960 року лікарський пункт реорганізували у дільничну лікарню. Нам дозволили, щоб у лікарні було стаціонарне відділення на 27 ліжок (у тому числі 2 пологових). Перший час лікарня не мала лікаря. Я була за головного. Дуже допомагав нам рудник. Це підприємство й транспорт давало, щоб повезти хворого в місто. І ніколи керівники рудника не питали, є той хворий їхнім працівником чи ні».

Тепло відгукується Раїса Ластовка про Володимира та Софію Тихонюків, Віру Дудник, Миколу Бондаря, Володимира Яринича, інших медиків, з якими їй довелося працювати в Катеринівці.

Про тодішнє медичне обслуговування мешканців Катеринівки та навколишніх сіл розповів багаторічний головний лікар обласного онкологічного диспансеру заслужений лікар України Володимир Яринич: «По закінченні 1963 року Дніпропетровського медінституту я отримав направлення в лікарню села Катеринівки Кіровоградського району. Лікарня мала двадцять п'ять стаціонарних ліжок, лікувалися всі місцеві

вперше перелили хворому кров. Це була велика подія. Ще я запропонував посадити сад. Кар'єр допомагав лікарні у вирішенні господарських питань. Пригадую директора Івана Федоровича Столяренка — дуже чуйну людину. У Катеринівській дільничній лікарні я працював два роки, потім мене запросили на роботу в обласний онкодиспансер. Відтоді минуло більше п'ятдесяти років, але я й досі з вдячністю згадую колишніх колег, у яких багато чому навчився».

«25-ліжковий стаціонар Катеринівської дільничної лікарні ніколи не пустував, — запевнила жителька Обознівки Людмила Решетилова, яка працювала в цьому закладі з 1960 року до його закриття у 1974-у, а потім, до 2015-го, — у Катеринівській лікарській амбулаторії. — Щороку ми лікували в стаціонарі по сімсот чоловік».

Далі буде.

Віктор КРУПСЬКИЙ

На знімках: Іван Столяренко; роботи в кар'єрі; катеринівські гірники в гостях у колег — працівників каолінових копалень у Пологах Полтавської області, 1965 рік; службовці контори Кіровоградського рудоуправління, 1960 рік.

За честь ліцею, за честь свого села

Друге місце у районній олімпіаді з трудового навчання посів нещодавно Владислав Байрачний, десятикласник з володимирівського корпусу ліцею «Нова школа». Журі вразило виготовлене ним дерев'яне панно на новорічну тематику.

— Випиляв його ножівкою, різцями зобразив ялинку й сніговика, потім «пройшовся» шліфувальним папером, — розповів про це Владик.

Тим часом його однокласниця Юлія Кравець виборола друге місце в районній олімпіаді з географії. За словами Юлії, географією вона захоплюється змалку, а в олімпіадах з цього предмета бере участь не перший рік.

— Торік була третьою в облас-

ній олімпіаді, — пригадала десятикласниця.

Добре дається географія і Софії Протасовій, яка навчається у восьмому класі того ж володимирівського корпусу ліцею. У цьогорічній районній олімпіаді з географії Соня зайняла четверте місце. А у минулі роки вона успішно виступала на районних олімпіадах з математики та мови.

Добрі результати показали володимирівські школярі й у всеукраїнській інтернет-олімпіаді з англійської мови «На урок». Так, за результатами цих змагань третьокласниця Поліна Ніколаєнко здобула диплом першого ступеня всеукраїнського рівня, п'ятикласниця Ольга Брус — диплом другого ступеня всеукраїнського рівня, четвертокласниця Ангеліна Ветушинська — диплом другого ступеня всеукраїнського рівня, першокласниця Марія Передрієнко — диплом третього ступеня районного рівня.

Створіть свято для ближнього

Щоб свято Різдва надовго запам'яталося вашим дітям і згадувалося з добром, радістю та теплом, почніть відзначати цей день всією сім'єю. Для цього вам необхідно створити сімейні традиції, деякі з яких ви можете запозичити у інших, а якісь — придумати самі.

Центром усіх церемоній на Різдво повинна стати ідея явлення людям Божої милості: Всевишній любить нас і тому послав нам Свого Сина. Важливо, щоб усе максимально нагадувало про суть Різдва, інакше ваше свято перетвориться на застілля, яких багато в році.

Прикрасьте кімнату, в якій будете відзначати свято, атрибутами Різдва: янголами, вертепом, свічками.

Вивчіть з дітьми нескладні різдвяні пісні, віршики. Включіть їх у програму. Прочитавши історію Різдва з Біблії, ви зможете скласти вікторину для своєї сім'ї з нескладних питань. Не забудьте записати призами для гравців, адже Різдво — це свято подарун-

ків, найголовнішим з яких є Божий дар людям — Спаситель Ісус.

Пограйте в гру «Що я знаю про Різдво». По колу кожен повинен говорити один факт, який він знає про народження Христа. З гри виходить той, хто не зміг назвати нічого. Останній учасник, який залишився, — переможець.

Запитайте у кожного з родичів, яких змін він очікує у Різдво. Запишіть відповіді на відео, а через рік вам буде дуже цікаво дізнатися, які ж мрії ваших близьких збулися.

Не забудьте приділити увагу в цей день вашим близьким, тим, хто живе поруч: почастуйте їх ароматним пирогом, подаруйте подарунок. Підкажіть дитині, як вона може зробити добро своїм друзям: покладіть у торбинку частування, нехай малюк роздасть їх на дитячому майданчику. Якщо ви знаєте нужденну людину, Різдво — це гарна можливість допомогти їй тим, чим ви можете. Створіть свято для ближнього, і ви відчуєте, яким чарівним цей день стане для вас!

Паливо з гілляччя

Про придбання катеринівським гірничим підприємством подрібнювача гілок «Наша громада» уже повідомляла.

Нагадаємо, ПАТ «Кіровоградське рудоуправління», взявшись допомагати комунальному підприємству Катеринівської сільської ради «Обрій» у наведенні ладу на катеринівському кладовищі, у розчищенні посадок від порослі, обзавелося цією машиною, аби перетворювати зрубане гілляччя на паливо та забезпечувати ним місцеву соціалістичну сферу, малоімущих людей.

Наприкінці минулого тижня кореспондент «Нашої громади» побачив цю машину, як мо-

виться, в роботі, і був вражений швидкістю, з якою вона переробляє гілки на цінні цурпалки. А ще дізнався: малозабезпечена сім'я з Володимирівки, яка вже отримала це паливо, — задоволена, бо воно дає добрий жар.

Як відомо, 2019-й рік пройде під знаком Свині. Китайці, які вигадали цей гороскоп, вважають її символом працьовитості, доброти та сміливості. Ми ж, українці, чомусь не помічаємо за свинським племенем цих чудових рис, але теж шануємо свиней — за сало та м'ясо, перше навіть вважається нашим національним продуктом. Наприклад, у родині Жайворонків, жителів Володимирівки, сало — чи не основна їжа. Як і належить українським селянам, вони самі вирощують свиней. Нещодавно автор цих рядків побував у Жайворонків у гостях.

— Я — сільська, родом — з-під Херсона, — розповіла Наталія Жайворонка, тримаючи на руках маля — одинадцятирічну Вероніку (всього у Жайворонків троє дітей). — Коли сама була дитиною, у нашому хліві зазвичай хрюкало двоє свиней — великих, білих або рудих, про корейських ми й не чули. Кожних півроку різали свиню. Щоразу це було ніби свято. Бабуся навчила мене робити страви зі свинини — кров'яну й м'ясну ковбасу. Сало в нашій сім'ї на столі було завжди. Коли вийшла заміж і чоловік мене сюди забрав, ми теж не змогли без свиней. Починали з великих. Тримали їх і по десять, і по дванадцять голів. А, бувало, й свиноматку мали. Свинину і самі їли, і продавали. У дев'яностих роках за свиню вторговували п'ятсот гривень. На ці гроші купували одягу на всю сім'ю. Тепер же, як свиню продаси, і дров не купиш. А кілька років тому співробітниця порадила завести

корейських. Я Паші, чоловікові, кажу: «Давай спробуємо». І купили двох поросят — хлопчика й дівчинку. З того часу вирощуємо тільки корейських.

Повідомила Наталія Миколаївна й про перевагу корейських

тонке, «як на собаці».

— Ми своїх перегодовуємо, вони їстовиті, — запевнила жінка. — Тому сало маємо добре, товсте. Його набагато більше, ніж м'яса. Сало солю у банках, даємо й родичам. Частину пере-

дали Наталія звернулася до донечки:

— Скажи, любиш шало?

Наймолодша із Жайворонків щось відповіла на своїй мові. А мати похвалилася:

— Вона вже каже «мама»,

Під знаком Свині

свиней над традиційними українськими:

— Тепер кожних три місяці різмемо свиню. Сало, м'ясо не встигають постаріти. Велику ж свиню рік годують і рік їси.

А щоб на корейському поросятіросло товсте сало, його, за словами Наталії Жайворонки, «треба годувати вареним та дерто». Якщо ж раціон тварини складатимуть трави — сало буде

топлюю на смалець. Сало їмо щодня. Суп — із салом, борщ — із салом, картопля — із салом. Як вареники з капустою чи картоплею готую, то підмажу сальця, порізаного дрібненько, й вареники ним запраблю. Чоловік — той без сала не може. Йому влітку, коли є свіжі помідори до сала, нічого й варити не треба. Вероніка теж любить сало, їсть його з шести місяців.

«папа», «баба», «ляля», «ам-ам». Ану зроби, — знову звернулася до Вероніки, — як корівка робе — «му»!

Та я повернув розмову на попередню тему — сказав, що читав у пресі, нібито в салі й шкідливого холестерину немає.

Співбесідниця погодилася, що сало — харч дуже корисний.

— А яку смакоту із сала можна зробити! — зауважила. — По телевізору показували такий експеримент: дітям дали покуштувати «нутеллу» двох видів — магазинну і домашню, на смальці. Дітям сподобалася та, що на смальці.

Також Наталія зазначила, що останніми роками у Володимирівці все менше людей тримає свиней.

— Багато хто вважає, що це — невідгідна справа, — так вона пояснила цю тенденцію. — Мовляв, за гроші, які отримують на пай, можна купити і сала, і м'яса. А ми тримаємо і свиней, і корівку.

Коли жінка це говорила, в помешкання саме зайшов син Дмитро. Йому Наталія доручила, щоб показав їхніх свиней. Там, у хліві, я його й сфотографував.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Овен

Найбільш сприятливий період – на початку року. Можливі несподівані події, які змінять життя на краще. Але із середини лютого енергетика вогняних Овнів ослабне, це знизить їхню продуктивність. У 2019 році завзятість та цілеспрямованість допоможуть Овнам домогтися успіху, зміцнити свої позиції та знайти вирішення давніх проблем.

Тілець

У першій половині року Тільцям доведеться розв'язувати старі проблеми. Цей час буде напруженим, але витрачена енергія варта результату. Іноді Тільці відчуватимуть занепад життєвих сил, невпевненість. З травня Тільці відчують спокій і гармонію. Фінансові проблеми відійдуть на задній план і дадуть знати про себе лише в грудні. У цьому році Тільці можуть знайти собі другу половинку або зміцнити існуючі стосунки.

Близнюки

У перші місяці року глобальних змін не очікується. У цей час Близнюкам рекомендується будувати плани на майбутнє, шукати нові можливості й замислюватися, як змінити своє життя та стати успішнішим. Пошуки нової роботи пройдуть вдало, особливо для тих, хто бажає знайти своє справжнє призначення. Друга половина року Близнюки позбудуться грошових проблем. В особистій сфері глобальних змін не очікується.

Рак

На Раків чекає низка змін. Можливостей для підвищення якості життя стане більше, тому є всі шанси, що саме в цьому році Раки зможуть реалізувати себе і досягти заслуженого успіху. Астрологи радять не боятися змін і налаштуватися на позитивну хвилю вже

2019-Й – ЧАС ЗМІН

Астрологи стверджують, що в наступному році багато хто зможе виправити старі помилки й змінити життя на краще

на початку року. Можливі й неприємності, але впоратися з ними буде нескладно. Суттєво підвищиться працездатність Раків, але не варто присвячувати весь час роботі та справам, бо й особиста сфера життя потребуватиме уваги.

Лев

Вдале розташування зірок посприє духовному зростанню. Протягом дванадцяти місяців може змінитися багато чого, – як у роботі, так і в світогляді. У березні Леви відчують силу і впевненість. Грандіозних успіхів досягнуть ті, хто не боїться змін і рухається до своєї мети, незважаючи на труднощі. Леви зможуть завести корисні знайомства, знайти друзів або знайти другу половинку. Кінець року стане емоційним часом. У цей період можна знайти нові джерела натхнення, розвинути таланти.

Діва

2019 рік вимагатиме від Дів підвищеної активності у справах і в побуті. Необхідно докласти трохи більше зусиль, щоб досягти мети, і плоди старань стануть помітні вже в середині року. Навесні Діви зможуть отримати нові знання, розвинути корисні навички, а також застосувати отриману інформацію на практиці. Дівам слід ретельно обдумувати кожну свою дію. Будь-який неправильний крок може зруйнувати все, щоб досягнути важкою працею. Часу на виправлення помилок не буде, тому у важких ситуаціях варто покладатися на інтуїцію, а ось прислухатися до порад оточення потрібно лише в крайньому разі.

Терези

2019 рік наповнятиме яскраві події та дивовижні можливості, але не варто братися за все й одразу, інакше

можна зазнати поразки. Навесні на Терезів чекають несподівані романтичні пригоди, які можуть призвести до серйозних стосунків. Сатурн допоможе добитися успіхів у роботі. 2019-й принесе успіхи для впевнених у собі Терезів, які не бояться ризиків і самостійно долають перешкоди. Наприкінці року успіху досягнуть ті, хто йшов до мети протягом усіх попередніх місяців.

Скорпіон

Початок року сприятливий для починань. Зима – це сприятливий час для пошуку нової роботи, підвищення в посаді, зміни місця проживання, укладення договорів. Зміни дозволять Скорпіонам розширити ділові горизонти, знайти нові джерела заробітку. В особистому житті очікуються труднощі. Пошуки нового кохання не увінчаються успіхом, а знайомства в протилежності статтю призведуть до низки швидкоплинних романів.

Стрілець

Стрільцям варто ризикнути й спробувати себе в нових сферах діяльності. Пошуки справжнього призначення стануть успішними, однак для досягнення бажаного потрібен час. Стрільці оговтаються від негативних подій минулого й знову відчують ґрунт під ногами. Ймовірно, представники цього сузір'я зможуть знайти причини своїх невдач і залишать їх у минулому. Велику частину часу варто присвятити самоаналізу й активним діям, щоб знайти нові шляхи до своїх цілей і стати щасливішими.

Козеріг

Позитивний вплив Сатурна допоможе Козерогам працювати наполегливіше, а посилення життєвої енергії

стане помітним вже на початку року. З перших місяців необхідно націлитися на реалізацію намічених планів. Гороскоп обіцяє Козерогам кардинальні зміни, які позначатимуться на всіх сферах життя. Везіння буде в тих, хто не боїться від нових можливостей і сміливо йде на ризик. У середині року можуть виникнути перешкоди, подолавши які Козероги зможуть змінити життя на краще. Події прийдешнього року можуть виснажити енергетичний запас, тому у грудні варто вирушити в довгоочікувану відпустку.

Водолій

Протягом року у Водоліїв можуть з'явитися геніальні ідеї, які знайдуть втілення в реальному житті. Завдяки впливу Сатурна представники цього сузір'я зможуть досягти мети та просунутися кар'єрними сходами. Багато хто усвідомить давні помилки й знайде способи їх вирішення, після чого життя стане відкритим для позитивних змін. Водолії зможуть завести знайомства з впливовими людьми і знайти надійних ділових партнерів для реалізації власного проекту.

Риби

Астрологи радять Рибам побороти свої страхи, бо в 2019 році вони стануть головною перешкодою на шляху до успіху. Не варто розповідати про свої плани, оскільки навіть у колі близьких людей можуть знайтися заздрисники, які захочуть втрутитися в особисті справи. Весна принесе романтичні події. Риби знайдуть кохання або переведуть стосунки на новий рівень.

Усміхніться!

У дачників свій Гороскоп. Влітку вони стають Раком і Водолієм.

Тортцето на свята Мандариновий кекс

200 г вершкового масла або маргарину, 200 г цукру, 4 яйця, 2-3 мандарини (можна апельсин або лимон), 2 скл. борошна, 1 ч. л. розпушувача, ванілін, сіль.

Масло кімнатної температури збити з цукром у піну. Відділити білки від жовтків. Білки поставити в холодильник. Жовтки додати до суміші масла з цукром, збити. У цю ж суміш додати сік і цедру мандаринів. Ще раз збити. У борошно додати розпушувач і ванілін. Борошню суміш частинами додавати до яєчно-масляної суміші, продовжуючи збивати міксером. Тісто має вийти густим. Охолоджені яєчні білки з дрібною солю збити у піну, додати їх у тісто і акуратно перемішати. Форму для випічки змастити олією. Викласти тісто у форму і розрівняти. Тісто має займати приблизно 2/3 об'єму форми. Випікати 30–40 хв. при 180°C. Готовність кексу перевірити дерев'яною шпажкою. Готовий кекс виийнати з форми і остудити на решітці.

Заливне із скумбрії

1–2 шт. скумбрії, по 1 цибулині і морквині, 1 л води, 2 ст. л. желатину, 3 лаврових листки, 3 горошини духмяного перцю, 0,5 ст. л. коріандру в зернах, 5 гілочок петрушки.

Скумбрію розрізати на середні шматки, помістити в каструлю, додати неочищену цибулю, лавровий лист, духмяний перець і коріандр. Петрушку зв'язати ниткою і теж покласти в каструлю. Якщо є корінь петрушки – його очистити і використовувати для приготування бульйону. Залити рибу холодною водою, додати дрібку солі і варити на слабкому вогні близько 20 хв. Після закипання, зняти піну. Поки готується риба, замочити желатин в 3-х ст. л. води. Готову рибу виийнати з бульйону і відокремити м'ясо від кісток, шкіру теж зняти. У глибоке блюдо викласти шматочки скумбрії, прикрасити моркв, журавлиною, зеленню. Рибний бульйон процідити, додати до нього розбухлий желатин і перемішати до повного розчинення желатину. Залити рибу бульйоном і поставити заливне в холодильник на 5-6 год., краще на ніч. Замість скумбрії підійде будь-яка інша морська риба.

Салат з капустию і м'ясом

600–700 г капусти, 2 морквини, 1 буряк, 0,5 ст. л. солі, 200–300 г будь-якого м'яса, 3–4 ст. л. майонезу, 1–2 ст. л. олії.

Капусту дрібно нашинкувати, сирі моркву і буряк натерти на тертці. Овочі викласти в один посуд, додати сіль і пом'яти. М'ясо нарізати смужками 3,5–4 см і обсмажити у розігрітій на сковороді олії. Коли сік з нього випипить і м'ясо почне злегка присмажуватися, трохи підсолити і поперчити. Смажити 5 хв., потім додати його до овочів, перемішати. Додати майонез.

Ваше здоров'я

Подушка з секретом

Здавна висушені запашні рослини використовувалися для приготування ароматичних подушок, які поширювали навколо приймний запах. Він не тільки піднімав настрій, а й благотворно впливав на здоров'я. Невелика подушечка може стати джерелом чудесних ароматів. Покладіть її в спальні, і вона навіть вам спокійні сни. Крім того, ароматичні подушки допоможуть зняти втому, підвищити працездатність і навіть викинути від головного болю, заглушують неприємні запахи на кухні. Отже, набиваємо подушки.

- Лаванда, пелюстки троянди, листя шавлії, ефірна олія лаванди (4 краплі) і троянди (1 крапля).
- Кірки висушених лимонів і апельсинів, листя меліси, ефірна олія лимона (2 краплі), апельсина і мандарина (по 1 краплі).
- Пелюстки троянд, листя меліси, лаванда, ефірна олія троянди (3 краплі).
- Розмарин, шавлія, чебрець, меліса, лаванда, ефірна олія розмарину (3 краплі), меліси і лаванди

(по 2 краплі), шавлії і чебрецю (по 1 краплі).

Для ароматизації кімнати можна також використовувати спеціально складені композиції з суміші різних запашних трав, прянощів, висушених пелюсток, кірок цитрусових, які здатні тривалий час утримувати аромат.

Підбираючи рослини для подушки, необхідно враховувати, який ароматичний ефект вони справляють.

Базилік, валеріана, буркун, лаванда, меліса, м'ята, ромашка, квітки хмелю заспокоюють нервову систему і допомагають при безсонні.

Липа, верес, береза – при захворюванні легенів.

Ялина, сосна, бузок, тополя –

при порушенні артеріального тиску.

Конюшина лугова, волошка синя – при безсонні, головних болях, гіпертонії.

Розмарин – при захворюванні верхніх дихальних шляхів.

Лупа і жирне волосся: боремося з проявами себореї

Себорея – порушення функції сальних залоз, що характеризується посиленням виділення шкірного жиру, в результаті чого знижуються протимікробні властивості шкіри і створюються умови для розвитку інфекції. Особливо часто себорея зустрічається у підлітків у періоді статевого дозрівання. Захворювання посилюється на тлі прийому гострої, солоної і солодкої їжі.

З рослинних препаратів рекомендуються біогенні стимулятори (левзея, женьшень, аралія, лимонник) всередину по 20-30 крапель вранці і ввечері. Бажано вживати в їжу більше фруктових соків, свіжих овочів, зелені і риби.

У шкіру голови після миття втирають кашку цибулі та часнику, реп'яхову олію двічі на тиждень.

Після втирання голову накривають поліетиленом, через 30 хв. все ретельно змивають.

Для миття волосся і протирання шкіри використовують збори, що містять ромашку, календулу, подорожник: 4 ст. л. трави на 300 мл окропу, настояти ніч у термосі, ретельно втирати в шкіру голови після миття, укрити поліетиленом, через 30 хв. зняти, волосся повторно не мити.

Відвар дубової кори з медом. Подрібнену кору дуба залити водою у співвідношенні 1:5, кип'ятити 15-20 хв., настояти 30-40 хв., процідити, довести об'єм відвару до початкового рівня, додати до нього бджолиний мед (з розрахунку 1 ч. л. на 1 склянку відвару), розмішати до розчинення і втирати в коріння волосся через день.